

Apua asiakasmaksuihin

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja kertyy liikaa ja rahat eivät riitä, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksun pienentäminen tai vapautus voi auttaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 11 § mukaan kunnan on alennettava tai jätettävä perimättä sosiaalihuollon maksu ja maksukyvyyn mukaan määräytyvä terveydenhuollon maksu (pitkäaikainen laitoshoido ja kotona annettavat palvelut), jos periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että muitakin maksuja, lähinnä terveydenhuollon tasamaksuja, voidaan alentaa tai jättää perimättä. Menettely perustuu aina yksilölliseen tarve- ja tilanearvioon.

Kuntaliitto suosittelee, että kunnissa ja kuntayhtymissä olisi toimielimen hyväksymät periaatteet lain toteuttamiseksi. EAPN-Finin tekemän kyselyn mukaan laki on kuitenkin monelle tuntematon. Sen käyttö ja toimintatavat vaihtelevat suuresti kunnittain.

Hae huojennusta etukäteen

- Kysy palveluntuottajalta ohjeita asiakasmaksun alentamiseen tai poistamiseen palvelua käyttäessäsi.
- Kerro tilanteestasi maksujen suhteen, perustele miksi toivot menettelyä.
- Mikäli käsittelijä ei tiedä asiasta, kerro ystävällisesti, että puhut asiakasmaksulain 11 pykälästä, jota toivot sovellettavan tilanteeseesi. Voit myös pyytää hakemaan henkilön, joka tietää asiasta.
- Käsittelijä ohjaa sinut eteenpäin oikealle henkilölle ja ohjeistaa asian eteenpäin viemisessä.

Hae huojennusta laskun saatuasi

- Hae maksuun muutosta laskun lähettäneeltä taholta.
- Ohjeet muutoksen tekemiseen löytyvät yleensä laskusta, voit myös soittaa kysyäksesi lisätietoja.
- Kerro tilanteestasi maksujen suhteen, perustele miksi toivot huojennusta.
- Viittaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 11. pykälään.
- Saat laskun lähettäjältä lisätietoja siitä, miten asia kohdallasi etenee.

Pyydä tarvittaessa apua laskun lähettäjältä, palvelun tarjoajalta, omilta läheisiltä, sosiaalityöntekijältä tai sosiaali- ja potilasasiamieheltä.

Kunnan tai sairaalan sosiaalityöntekijän kanssa voit kartoittaa tilanteen. Häntä voi myös pyytää olemaan yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon tahoihin tai olemaan mukana asiaa selviteltäessä.

Mikäli asia ei etene, voit olla yhteydessä kuntasi sosiaaliasiamieheen (sosiaaliasiat) ja hoitavan tahon potilasasiamieheen (terveysasiat). Heidän yhteystietonsa saat selville netistä tai kysymällä kunnan tai hoitavan tahon vaihteesta/neuvonnasta.

Toimeentulotukea maksuihin

Voit saada sosiaali- ja terveystalouden maksuihin myös toimeentulotukea, jota haetaan ensisijaisesti Kelalta. Toimeentulotukea asiakasmaksuihin tulisi kuitenkin hakea vasta, mikäli maksun alentaminen tai perimättä jättäminen eivät ole onnistuneet.

Ei kuitenkaan kannata jättää sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksuja maksamatta, vaikka niihin ei saisi huojennusta. Maksamatta jättämisestä voidaan periä viivästyskorkoa ja se voidaan ulosottaa ilman oikeuden päätöstä.